

אבי גרינצייג

לא רק ביבי

היהדות החרדית הזהירה ראשונה מפני הכוח הבלתי מוגבל ובלתי נסבל שנטלו לעצמם בג"ץ בפרט ומערכת המשפט במדינת ישראל בכלל. כבר לפני למעלה משני עשורים יצאו רבבות למחאה נגד שלטון בג"ץ.

נתניהו בסך הכל מצטרף באיחור למאבקנו, מאבק נגד דיקטטורה שיפוטית. מאבק שאינו שייך לימין ושמאל, לדתיים או חילוניים, אין כאן ויכוח על הסטטוס קוו או על מדינת הלכה, לא על הסכם שלום ולא על קצבאות ותמיכה, יש כאן מאבק לזכויות אזרח ולדמוקרטיה מול עריצות.

(הטור המלא בעמ' 18-20)

אבי גרינצייג / על סדר היום

לא רק ביבי

שיהיה. כדי לשנות זאת, עליו להחדיר בחודשים הקרובים ברעת הקהל כי מדובר בבחירות על הפרקליטות, על אופן הציבור השחוק במערכת ועל האפשרות לשנות אותה, בתמיכת מפגיני הימין שהחלו לצאת לרחובות.

לצורך כך, טוב יעשה נתניהו אם יציג (ישירות או באמצעות השר והפרקליט אמיר אוחנה) תוכנית מוגדרת ומסודרת לשפצור מערכת המשפט ואכיפת החוק, לשינויים קולוסאליים במשטרה ובפרקליטות, לשירוד הנפוטיוזם בבתי המשפט ולמחיקת דוקטרינת 'הכל שפיט'. קמפיין ממוקד כזה, עם מסרים מדויקים ומכוונים לציבור הרחב (מצביעי כחלון-ליברמן ומזרחיה), עשוי לעורר את הימין מתרדמתו.

מדינה בישלה דייסה

מוקדם כמובן להעריך מה יקרה בבחירות הבעל"ט, כשהשאלה המרכזית תהיה האם יישבר הסטטוס קוו בין הגושים והאם ישתנה מעמדו של ליברמן כלשון מאזניים. הפולקלור היהודי מספר על שני נפטרים שהגיעו לשמי מעלה אחרי עשורים של שנות נישואים קשות לרעיות שמיררו את חייהם.

ניגש הראשון בפני בית הדין ומיד נפסק פסוקו "סבל וייסורים היו מנת גורלך, מקומך בגן עדן". שמע זאת השני, ומאושש כולו פסע קדימה בעקבות חברו - אלא שאז חסם מלאך את דרכו.

"במה ייגרע חלקיך? נזעק "והלא אשתי אף יותר גרועה משלו..." המלאך חיך והשיבו בניחותא "הן אמת, אבל אתה כבר היית נשוי

הבוס החדש של התקציב, רוני חזקיהו | צילום: דבורת משרד האוצר

בשבוע האחרון, לאחר הקראה פומבית בלב כבוד ושלם של כתב האישום נגד ראש הממשלה על ידי היועמ"ש אביחי מנדלבליט, נשמעו קולות בודדים גם בציבור החרדי תוהים לפשר החיבוק הצמוד שנתניהו זוכה לו, למרות שלכאורה סופו הפוליטי קרב ומוצא אין.

העניין הוא שהנושא מזמן אינו נתניהו, לפחות לא רק נתניהו. בעולם מתוקן ובמדינה מתוקנת יתכן שגם במפלגות החרדיות היו מציעים לרוה"מ אחר כבוד לנהל את ענייני המשפטיים בנחת ממעונו הקיסרי ולא לגרור את המערכת הפוליטית ואת המדינה כולה לסחרחרה, אלא שאיננו מדינה מתוקנת.

מדינה בה פקיד משפטי בלתי נבחר יכול בהינף החלטה לגרוע את הקריירה הפוליטית של ראש הממשלה (או שר פנים, או בריאות) היא דיקטטורה.

ב-21 בינואר 1793 נערף בגיליוטינה ראשו של לואי ה-16, מלך צרפת. עד היום מסמל צעד זה ברחבי העולם המערבי את השחרור מכבלי המלוכה והדיקטטורה והמעבר לדמוקרטיה, קרי, מדינה שהחלטותיה מתקבלות בידי נבחרים העם.

בתוך כל המלל על היותנו מדינת חוק, רצוי לחדד שחוק אינו קדוש, החוק הוא החלטות שהתקבלו על ידי רוב נציגי העם שנבחרו לכנסת. בידי העם נחקקו ובידי העם ונבחריו לבטלם או לשנותם, בשום אופן לא בידי פקיד או שופט, בכיר, חכם וצודק ככל שיהיה.

היהדות החרדית הזהירה ראשונה מפני הכוח הבלתי מוגבל ובלתי נסבל שנטלו לעצמם בג"ץ בפרט ומערכת המשפט במדינת ישראל בכלל. כבר לפני למעלה משני עשורים יצאו רבבות למחאה נגד שלטון בג"ץ.

נתניהו בסך הכל מצטרף באיחור למאבקנו, מאבק נגד דיקטטורה שיפוטית. מאבק שאינו שייך לימין ושמאל, לדתיים או חילוניים, אין כאן ויכוח על הסטטוס קוו או על מדינת הלכה, לא על הסכם שלום ולא על קצבאות ותמיכה, יש כאן מאבק לזכויות אזרח ולדמוקרטיה מול עריצות.

נותר רק לקוות שהמערכת התקשורתית המשומנת והמגויסת לא תמיט עלינו אסון ושבלוק הימין-חרדים יצליח לגייס 61 מנדטים בבחירות מועד ג' הבעל"ט. כך אולי, נצליח במאבק האחרון להינצל מכבלי 'דיקטטורת החוק'.

פרקליטות תחילה

יממה קודם לכן, החזיר הרמטכ"ל והמועמד להרכבת הממשלה לשעבר בני גנץ את המנדט לנשיא המדינה, ולפי מצב הדברים הנוכחי, בהתחשב בהצהרתו האחרונה של איווט ליברמן – מדינת ישראל צועדת באופן בלתי נמנע לסיבוב בחירות שלישי.

כמו שזה נראה, הבחירות הקרובות ינועו סביב שאלת התמיכה בנתניהו, שכבר פצח במסע "אני מאשים" נגד הפרקליטות והיועמ"ש בינאום החליפות התפורות, כמו במודל המקורי של דרעי - גם כאן, עשוי רוה"מ לסיים עם תוצאה אסטרונומית בתחום המנדטים - אך גם עם הרשעה משפטית שתמנע ממנו ליהנות מהשלל.

לרעת נתניהו משחקת העובדה שרבים, גם במחנה הימין ובמרכז השפוי, רואים במאבק עניין אישי שלו, "מזוהם ומגמת" ככל

«
 גוש המרכז-שמאל
 מיצה כמעט לחלוטין
 את מאגר מצביעיו,
 גוש הימין הותיר בבית
 כשליש מהם. בתרגום
 לשפת המנדטים,
 כשנים עשר מנדטים
 של מצביעי ימין צפו
 במשחק הפוליטי
 בשנה האחרונה
 מהכורסא בסלון. אם
 אחוזי ההצבעה בבת
 ים ישתוו לאלו של
 מודיעין, אם נתוני
 הקלפיות בטבריה
 יתאזנו עם רמת
 השרון, גוש הימין-
 חרדים יחצה את
 השישים, ברווח

על סטרואידיים וחליפות, רוה"מ פותח קמפיין 'אני מאשים' | צילום: עמוס בן גרשום, לע"מ

«
 "מאחר וחלק גדול מהחינוך החרדי אינו בבסיס התקציב, בכל מצב בו תיאלץ המדינה לקצץ בתקציב הישיבות למשל, מול אפשרות שלא לעמוד במחויבויות לחוזים עתידיים, כמו תשלום לקבלן שהתחייבו לו בהרשאה שכום גדול יותר השנה - הבחירה צפויה, לרעת תקציבי התמיכות שיינזקו קשות. החל מעוד חודש, התקציבים לרוב המוסדות החרדיים יהיו קצת פחות מאשר בעידן לפיד..."

משתה המנדטים המפורסם, ויתמקד בקריאה להצביע למפלגות הבלוק ולא דווקא לליכוד עצמה. לפיכך, הכרזתו של בנט כי 'הימין החדש' תתמודד עצמאית בבחירות הקרובות, עשויה לענות על הצורך ולפתור את הבעיה, לא מן הנמנע כי הבנה שכזו שררה בין נתניהו ובנט כבר עם מינוי האחרון לתפקיד שר הביטחון. נותר רק לקוות שהכישלון היחסי בשני הסיכויים האחרונים בקלפי, לא שחק את מעמדו של בנט ושקד בקרב מצביעיהם.

תמו שנות השובע

למעט נקודת האור בסוגיית קיום ההבטחות שהוזכרה לעיל, בחירות 2020 (מועד א') הן אסון כלכלי. מלבד השיתוק שאוחז במשרדי הממשלה כבר תקופה ארוכה ומונע רפורמות ושאר צעדים חיוניים, גם תקציב המדינה מתקרב לסיימו, והחל מה-1.1.2020 יעברו כל סמכויות ניהול הכספים של מדינת ישראל לידיו של אדם אחד – החשב הכללי רוני חזקיהו. חזקיהו, בוגר השוק הפרטי שנכנס לתפקידו הנוכחי לפני 3 שנים, יהיה האיש שיחליט בלעדית – בהעדר תקציב – כיצד יתנהלו ענייניה הכספיים של מדינת ישראל. מזכר פנימי ממשלתי שנחשף כאן לראשונה, מפרט את מגבלותיו, תחת ההנחיה המרכזית כי התקציב הופך משנתי (במקרה שלנו, דו שנתי) לחודשי, ומדינת ישראל תתנהל כמו משק בית ממוצע, מחודש לחודש ובלי תכנון ארוך טווח. על פי המזכר, אין שום הוצאה שאינה קשיחה וגם ההוצאה הקשיחה יכולה להיות מקוצצת, אין התחשבות בגידול בצרכים של משרדי ממשלה, אין גיוסי כוח אדם, אין התקשרויות חדשות ולא המשך להתקשרויות ממשלתיות קיימות – למעט המאושרים שיעברו בוועדת חריגים.

החשב צריך להתחשב עקרונית בתקציב צל' שיבנה עבורו אגף התקציבים באוצר, ופירושו 1 חלקי 12 מהתקציב השנתי של השנה שעברה פלוס התחייבויות חוקיות וחוזיות. זהו הסכום המקסימלי שניתן להוציא מדי חודש בינתיים, עד להרכבת ממשלה.

בטבריה, עיר ימנית מובהקת (עם יותר מ-75% הצבעה למפלגות הבלוק) נרשמו במערכת הבחירות האחרונה בסך הכל פחות מ-60 אחוזי הצבעה, לעומת זאת, במודיעין-מכבים רעות, מעוז שמאל (עם 62% תמיכה ב'ישראל ביתנו', כחול לבן, העבודה ומר"צ) נרשמו 76% הצבעה. כדי לסבר את האוזן, בני ברק, המייצגת של חתך ההצבעה במגזר החרדי, רשמה בסך הכל 77% הצבעה.

רוצים עוד? בבקשה. רמת השרון (75% הצבעה לגוש מרכז-שמאל) הגיעה ל-73% הצבעה נאים, בת ים (52% הצבעה לגוש הימין, 18% נוספים לישראל ביתנו) הביאה לקלפי רק 52% הצבעה (!) ואלו דוגמאות בולטות, ניתוח ממופה קלפיות יגלה פערים מובהקים אף יותר בין אזורי ימין לאזורי שמאל, כגון צפון תל אביב לעומת דרום העיר.

המשמעות פשוטה: גוש המרכז-שמאל מיצה כמעט לחלוטין את מאגר מצביעיו (מעבר ל-80% כמעט בלתי ניתן להגיע, מאחר ומדובר בישראלים המתגוררים בחו"ל, חולים במצב קשה ואחוז מינורי שנמנע ממנו להצביע מסיבות אישיות שונות), גוש הימין הותיר בבית כשליש ממצביעיו. בתרגום לשפת המנדטים, כשנים עשר מנדטים של מצביעי ימין צפו במשחק הפוליטי בשנה האחרונה מהכורסא בסלון.

אם אחוזי הצבעה בבת ים ישתוו לאלו של מודיעין, אם נתוני הקלפיות בטבריה יתאזנו עם רמת השרון, גוש הימין-חרדים יחצה את השישים, ברווח.

האתגר היחיד שניצב בפני נתניהו ומפלגות הבלוק הוא להביא את אותם אנשים לצאת ולהצביע. המסר הוא מיקוד במערכת המשפט, אבל הכלי החשוב ביותר, ככל הנראה, הוא מפלגת ימין חילוני-מסורתי נוספת. הבה נזכור, במערכת הבחירות באפריל היה גוש הימין רחוק פחות מ-1,500 קול מהרוכב הנחון לו, וגם ללא הימין החדש השיג 60 מנדטים (באדיבות הרביעייה של כחלון).

ישנם מצביעי ימין חילונים רבים שפשוט אין להם למי להצביע. המפלגות החרדיות והדתיות אינן אופציה עבורם, ולליכוד הם לא רוצים להצביע מסיבות שונות, בעיקר חוסר אהדה אישית לנתניהו. קיומה של מפלגה חדשה שתענה על השקפתם תמנע בזבוז מיותר של קולות, כל זאת בתנאי שנתניהו ידע לרכך את

קודם לכן לאישה כזו בזיווג ראשון. מי שנפל פעם אחת - ראוי לרחמים, מי שחוזר על הטעות מבחירה חופשית - הוא שוטה שאסור לרחם עליו."

אין לדעת אם במסעו לחיסול כל מה שריח של יהדות נודף ממנו נתקל ליברמן גם בהומור היהודי, מכל מקום, רצוי שילמד את הלקח. פעם אחת הבוחרים מרחמים ונותנים צ'אנס. בפעם השנייה הם עשויים לראות בו שוטה שחוזר על טעותו משכבר, מותר על האפשרות למנף הישגים ולהקים ממשלה וגורר את מדינת ישראל לסיבוב בחירות נוסף, בזבזני וחסר תוחלת.

אם יש דבר אחד טוב במערכת בחירות שלישית, הוא האמון המחודש של הבוחר הישראלי בשלוחיו. כן, הם נכשלו בהקמת ממשלה, כן, הם חסרי אחריות ציבורית, כן, לפחות חלקם כנראה לא העפרונות הכי מחודדים בקלמר, אבל היי, הם עומדים בהבטחות שלהם.

יהדות התורה ושי"ס הבטיחו שילכו רק עם ביבי בכל מחיר, ועמדו בפיתויים של כחול לבן. עמיר פרץ גילה שפם כדי שנוכל לקרוא את שפתיו כשהוא מבטיח שלא יצטרף לנתניהו - וקיים. נתניהו הבטיח שלא יבגוד בימין ובחרדים, וכן, נחשו מה? גם הוא קיים. ואפילו איווט ליברמן, החידה הבלתי פתורה של הפוליטיקה הישראלית, הבטיח שלא ישב בשום ממשלה מלבד ממשלת אחדות חילונית, וגם ביצע.

עכשיו אתם בטח שואלים, אם כולם כל כך טובים ואמינים - איך בכל זאת הסתכנו כל כך? התשובה היא כמוכבן שאתם, הבוחרים, אשמים. הרכבתם כנסת בלתי אפשרית ועכשיו מדינת ישראל צריכה להתמודד עם הדייסה שבשילתם.

דרושה: מפלגת ימין חדשה

שאלת השאלות שתעמוד בפני הפרשנים, הסוקרים, המנתחים וסתם חובבי נייעס בחודשים הקרובים היא האם אכן קיים סיכוי ממשי להגדלת הגוש, או שמא נחזור שוב למצב סטטי שיחייב מערכת בחירות רביעית וחוזר חלילה עד ביאת גוא"צ? כדי להשיב על שאלה מורכבת כל כך, כדאי להציץ לרגע בסקר האמין ביותר - נתוני האמת.

«
 דרעי אינו המקופח
 היחיד, גם בצלע הרביעית
 בממשלת המעבר, קרי,
 יהדות התורה, דורשים
 למצער השוואת תנאים
 לימינה. אם בנט, פרץ
 וסמוטריץ' מאיישים
 שלושה משרדי ממשלה
 (מהם אחד נחשק
 במיוחד), הרי שיהדות
 התורה מסתפקת לעת
 עתה בשני תפקידי מפתח
 בלבד. לפיכך, דורשים
 במפלגה לקבל לפחות תיק
 אחד נוסף

ייאבק בביטול התמ"א, ח"כ מלכיאלי | צילום: דוברות הכנסת

גורם בכיר באוצר מסביר את הבעייתיות המובנית בתקציב שכזה: "בעיה ראשונה, למרות שהאוצר מחויב להמשיך עם ההוצאות לפי ההתחייבויות דאשקד, הרי שבהכנסות המדינה (מיסוי וכדומה) הוא לא יכול לעשות התאמות נדרשות כדי לשמור את יעד ההכנסות וגם מחויב להמשיך עם כל הטבות המס שניתנו לפני הבחירות (ומחודשות אוטומטית בשל קיומן של הבחירות, בהתאם לחוק יסוד הכנסת)".

אבל אם הבעיה הזו רחוקה מחיי היומיום שלנו, הנה הבעיה השנייה שצפויה להשליך ישירות על הציבור החרדי ולפגוע קשות בעולם התורה. "פרויקטים גדולים ייתקעו באמצע, מאחר ובמקרה שהמדינה פתחה בשנה שעברה פרויקט ונתנה הרשאה למשרד הרלוונטי להתחייב בסכום גבוה יותר לשנת הכספים 2020, האוצר יאלץ לעצור את ההרשאות האלו ולבטל או להקפיא חוזים ופרויקטים רבים, כדי לא לחרוג מיחס תקציבי של 1 חלקי 12 משנה שעברה.

"כתוצאה ישירה, תהיה השלכה מהותית על החינוך החרדי ותקציבי התמיכות שצפויים להיפגע קשה", מסביר אותו בכיר באוצר. "מאחר וחלק גדול מהחינוך החרדי אינו בבסיס התקציב, בכל מצב בו תיאלץ המדינה לקצץ בתקציב הישיבות למשל, מול אפשרות שלא לעמוד במחויבויות לחוזים עתידיים, כמו תשלום לקבלן שהתחייבו לו בהרשאה סכום גדול יותר השנה – הבחירה צפויה, לרעת תקציבי התמיכות שיינזקו קשות. גם לח"כים אין הרבה מה לעשות בנידון, מאחר שאין העברות תקציביות ולכן ההזדקקות לוועדת הכספים בתקציב כזה מצומצמת מאוד לעניינים נישתיים בלבד".

ואם אי מי מהקוראים פחות מתחבר לגירסה המורכבת והארוכה, הוא מסכם את השורה התחתונה: "החל מעוד חודש, התקציבים לרוב המוסדות החרדיים יהיו קצת פחות מאשר בעידן לפיד...".

עניין של תזמון

קשים חיינו של פרשן פוליטי בישראל. בשלישי האחרון כיכב איווט בכותרות ושלח "כל אחד לנפשו". ברביעי נכשלה רביעיית כחולבן בהרכבת הממשלה והכוח עבר לחברי הכנסת. בחמישי הוגש כתב אישום נגד ראש הממשלה – וכבר בו ביום פתח נתניהו בקמפיין הבחירות, בנאום על סטרואידיים, ובמוצ"ש התייצב בכיר הליכוד גדעון סער באולפני 'פגוש את העיתונות' ונכנס חזיתית בנתניהו, בארשת ממלכתית ואחרי הקדמת מחמאות על פועלו הרב של רה"מ.

סער ביטא בקול את מה שרבים בגוש הימין בקושי מעזים ללחוש. החשש שנתניהו כבר לא יצליח בשום מצב, גם בבחירות נוספות, להרכיב ממשלת ימין או ממשלה בכלל. הדרישה, לפיכך, לעריכת פריימריז בוק לראשות הליכוד, בסיומן, אם יוכתר מנצח אחר, הוא יקבל צ'אנס של ימים אחדים להרכיב ממשלה ולמנוע בחירות שלישיות.

על פניו, סער עשוי רק להרוויח מפריימריז כזה. אף בכיר אחר בליכוד לא נראה כמי שמסוגל להתייצב לאתגר ראש בראש מול נתניהו, ומטבע הדברים יהיה אחוז מסוים של המתפקדים שאינו מרוצה מראש הממשלה או כזה החרד לאיבוד השלטון ועשוי להצביע עבור גדעון. אלא שבניגוד לעמיתו המקראי, ששלח את רוב לוחמיו וניצח בעזרת קומץ, סער זקוק למספרים של ממש. תוצאה של 25-40% מכלל המתפקדים תמצב אותו כיושב המובהק ביום שאחרי. פחות מעשרים וחמישה אחוזים עוד יגרמו לו להתחרט על הצעד, ועל יותר מארבעים הוא בקושי מפנטז.

הבעיה, כמו תמיד, נעוצה בטיימינג. יממה אחרי ההצהרה הנועזת נועד יו"ר מרכז הליכוד, ח"כ חיים כץ (שנחשב דווקא לבן בריתו של סער) עם ראש הממשלה, וההבנה העקרונית שהושגה בין השניים מדברת על עריכת פריימריז לראשות התנועה בעוד כשישה שבועות.

ההבדל המשמעותי בין ההצעה המקורית לתוצאה, עשוי להשליך גם על האחוזים. בפריימריז בוק שיערכו בתוך עשרים ואחת ימי ההמתנה, תהיה משמעות מרובה למסר של מניעת בחירות נוספות והצלת השלטון, מסר כזה עשוי לגרום גם לליכודניקים חובבי נתניהו להצביע עבור סער.

מאידך, פריימריז שיערכו אחרי פיזור הכנסת ופתיחת הקמפיין, יימדדו קודם כל במנדטים. מצביעי הליכוד יוצפו בסקרים שיצביעו על כך שנתניהו הוא היחיד שיכול להביא לליכוד 35 בואכה 40 מנדטים, מספרים שאף יו"ר פוטנציאלי אחר לא מסוגל בשלב זה להביא, גם לא בסקרים. במצב כזה, עשוי להיווצר סחף הפוך, כך שגם נתחים ממחנה סער ייחלצו

להציל את המולדת ויבחרו בנתניהו. בעיית תזמון נוספת היא עצם העלאת ההצעה יממה לאחר פרסום כתבי האישום נגד רה"מ, במה שמתפרש בשפת הליכוד כתקיעת סכין בגב המנהיג, בשיא חולשתו האישית. סער היה עשוי לקבל לגיטימציה גבוהה יותר לו היה יוצא עם ההכרזה מיד לאחר החזרת המנדט לנשיא על ידי נתניהו, ברגע של חולשה פוליטית, אז היה מרוויח פעמיים – הן בכך שהחשש לאיבוד השלטון היה מוחשי יותר, והן בכך שהזמן הנותר היה מספיק בשפע לקיום הפריימריז עוד בטרם פיזור הכנסת.

חלוקת סוף קדנציה

נהגי המיניבוסים התל אביביים בקושי הספיקו לדומם מנוע בצאת השבת, וכבר נערך מבצע בהול, במהלכו אישרה מועצג"ת של אגודת ישראל את מינויו האפשרי של סגן שר הבריאות יעקב ליצמן לתפקיד שר בממשלת מעבר, בבמה תורנית יותר היינו מעמיקים לדון בהבדלים בין שר שכזה לשר על בסיס קבוע ועורכים השוואה מתבקשת לפערים בין מכסות ליעדים בחוק הגיוס ואכמ"ל.

לכאורה, מקדימה ה'מועצת' תרופה למכה, בהינתן ונתניהו ייאלץ להיפרד מארבעת התיקים בהם הוא מכהן כשר, בהתאם להלכת פנחסי המפורסמת. תילי תילים של פרשנויות מפולפלות עסקו השבוע בהלכה זו ובחוק היסוד שנועד לתקן אותה. כך או כך, נצא מנקודת הנחה שנתניהו עשוי לוותר מרצונו החופשי על המטלה הזו, ולמנוע מבג"ץ את העונג בצוות עליו לעשות זאת. מי שהבין מיד את הפוטנציאל הוא השר דרעי, שבמכתב מנומק שנשלח לראש הממשלה הסביר כי המורד בליכוד ובימינה נע בין שר לכל שני מנדטים ועד שר 2.3 מנדטים, בעוד ש"ס קופחה עם יחס מחפיר של שר לכל 4.5 אצבעות במליאה, אכן, תחושה קשה. דרעי דורש במכתבו שני תפקידי שר נוספים שיאזנו את התמונה – משרד החקלאות ומשרד העבודה והרווחה.

דרעי אינו המקופח היחיד, גם בצלע הרביעית בממשלת המעבר, קרי, יהדות התורה, דורשים למצער השוואת תנאים לימינה שוות הגודל. אם בנט, פרץ וסמוטריץ' מאיישים שלושה משרדי ממשלה (מהם אחד נחשק במיוחד, וגם התחבורה והחינוך נמצאים במדרג גבוה), הרי שיהדות התורה מסתפקת לעת עתה בשני תפקידי מפתח בלבד. לפיכך, דורשים במפלגה לקבל לפחות תיק אחד נוסף.

אלא שסוף מעשה במחשבה תחילה, הסיבה בגללה טרם הוצגה דרישה רשמית כזו לנתניהו נעוצה בהבנה היסודית שיש להגיע ראשית להסכמות על איש תפקיד, קודם בין הסייעות המרכיבות את המפלגה ואז בתוככי הסייעות עצמן.

הסכם הרוטציה בין אגודת ישראל ודגל התורה קובע שאחרי ועדת הכספים ומשרד הבריאות, יינתן התפקיד השלישי לנציג דגל התורה. המועמד הטבעי לאיש המשבצת הוא מספר 2 ברשימה, ח"כ אורי מקלב.

ובכך לא תמו הדרישות, סעיף נוסף באותו הסכם היסטורי מכריע כי במידה וזכתה הסיעה במספר אי זוגי של מנדטים, יתפטר נציג 'אגודה' שיהיה כשר או סגן שר במסגרת החוק הנורבגי עבור המקום הזוגי הבא ברשימה. נורבגי אמנם אין, אבל

בחוגי 'דגל' טוענים כי בלאו הכי אין צורך בו עבור החודשים שנותרו (מאחר והנורבגי נועד רק להבטיח שאם תנטוש יהדות התורה את הממשלה, יחזור השר המתפטר לכהן כח"כ, מה שלא רלוונטי בממשלת מעבר) וכי על ליצמן או פרוש להתפטר מהכנסת לטובת המזכ"ל הדגלאי יצחק פינדרוס. כמוצא של פשרה, היה מי שהציע לפעול למחצה, כך שהמפלגה תדרוש תפקיד שר נוסף שיועד למקלב, והוא בתמורה יתפטר מהכנסת לטובת פינדרוס. כך או כך, נותר לקוות שעד סיום כהונת הכנסת ה-22 יסתיימו הדיונים הפנימיים ותתקבל הכרעה...

תום התמ"א

השבוע, נערך באילת כנס לשכת השמאים, במהלכו ידונו המשתתפים בהחלטה הטריה יחסית של מנהל התכנון במשרד האוצר, לביטול תמ"א 38. מי שמתכוון להיאבק בכל עזו בהחלטה, ואף המריא דרומה במיוחד הוא ח"כ מיכאל מלכיאלי, שועל תכנון ובניה ותיק ומונסה, ששמו נלחש עדיין בהערכה במסדרונות המבריקים של כיכר ספרא, בואכה חדר הועדה בקומה השישית.

הנימוק המרכזי לביטול התמ"א, הוא בשל עומס הנוצר על תשתיות באזורים בהם מקודמת התוכנית, בנוסף לחוסר יעילות מספק. אך מלכיאלי חולק מכל וכל על הטענות, ומונה ארבעה נימוקים חשובים במיוחד, וגם הצעה מעניינת לשיפור. ראוי לקרוא את דבריו ביתר תשומת לב, מאחר וההשלכות רלוונטיות לעשרות אלפי משפחות חרדיות.

"תחילה חשוב לחדד שהפגיעה היא בעיקר בציבור החרדי, מהטעמים שאפרט", אומר מלכיאלי. "היתרונות של תמ"א 38 הם ארבעה: הראשון כלכלי – החיסכון בעלויות, שהגבוה שבהם הוא היטל השבחה המוטל על האזרחים בתב"ע רגילה, בעוד שבתמ"א 38 אין את ההיטל ובכך מוזלת עלות הבנייה בכל פרויקט במאות אלפי שקלים ולפעמים מיליונים רבים, מה שהופך את העסקה לכדאית עבור הזים, וממילא מעניקה לכל דיירי חדרים נוספים חנים אין כסף. היתרון השני הוא ביורוקרטי – בעוד יזם מנוסה מסוגל להתמודד עם המערכות העירוניות, לתושב הפשוט קשה עד בלתי אפשרי לצלוח את מחסומי הועדות השונות.

"היתרון השלישי הוא בטיחות – הרי בבסיס התוכנית עמד החשש מרעידת אדמה או טילים, כשברוב השכונות הישנות אין ממ"דים, וזה פותר את הבעיה, מאחר ואחד החדרים החדשים בכל דירה הוא שטח מוגן, והיתרון הרביעי הוא בנראות – עם גסיסתה של תוכנית 'שיקום שכונות', תמ"א 38 מחדש את פני הבניין, מוסיף מעלית, לובי מושקע וכדומה".

"אלא מה", טוען מלכיאלי, "באוצר טוענים שבסוף היזמים מעדיפים את הערים המבוססות יותר ולא משקיעים בפריפריה, בסך הכל טיעון גניוני, מאחר ועלויות הבנייה זהות בכל מקום – יזם שעניו בראשון יעדיף דירות בנוס בתל אביב ולא בדימונה. אני עונה בהצעת שיפור לתוכנית, לתת קלות ליזמים, כך שיוזם שירצה אחוזי בניה נוספים בתל אביב – יוכל לקבל אותם אם ישפץ בניינים בדימונה", ודפח"ח.